

GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRATIUNEA:
BRAȘOVŪ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IEȘE ÎN FIECARE ZI.

Pe unu an 12 flor., pe șese luni 6 flor., pe trei luni 3 flor.

România și străinătate:

Pe an 40 fr., pe șese luni 20 fr., pe trei luni 10 franci.

ANULŪ L.

SĚ PRENUMERĂ:

la poște, la librării și pe la dd. corespondenți.

ANUNCIURILE:

Oseriă garmond 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrierile nefranate nu se primesou. — Manuscripte nu se retrămită.

Nr. 7.

Duminică, 11 (23) Ianuarie.

1887.

NOU ABONAMENTU

la

„GAZETA TRANSILVANIEI.“

Cu 1 Ianuarie 1887 st. v., s'au început unu nou abonamentu, la care invităm pe toți onorații amici și sprijinitori ai fôiei noastre.

Prețulu abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:	Pentru România și străinătate:
pe trei luni 3 fl.	pe trei luni 10 franci
„ șese „ 6 „	„ șese „ 20 „
„ unu an 12 „	„ unu an 40 „

Abonarea se pôte face mai ușor și mai repede prin mandate postale.

Abonaților de pân'acum li-se recomandă a însemna pe cupon numărul fâșiei sub care au primită diarulū.

Domni diarul se vorū abonă din nou se binevoescă a scrie adresa lămuritū și a arēta și posta ultimă.

Administrațiunea.

Brașovū, 10 Ianuarie 1887.

Puține se aud din partea de dincolo a monarchiei. Eșirea deputaților germani din dieta boemă a făcutū mare senzațiā la începutū, curenđū însă s'a liniștitū opiniunea publică. Atmosfera politice esteriore apasă greu și asupra spiritelorū în Cislaitania, așa că luptele dintre naționalități disparū mai multū sēu mai puținū dinaintea marilor cestiuni ale țilei.

Observatorul atentū va sci distinge însă între apariņă și realitate și va găsi, că luptele naționale din monarchia habsburgică stau în legătură, deși nu directă, cu cele ce se petrecū în lume și că tocmai în vederea marilor pericole, ce amenință din afară, luptele interne dintre naționalități câștigă o însemnătate vitală pentru această împărătiā.

Precum amū prevēdūtū, cabinetul Taaffe nu a lăsatū sē fiā nicidecum conturbatū de cele ce se petrecū în Boemia, ci merge înainte pe cărarea pe care a pornitū încă acum nouē an. În nici unū casū nu se pôte explica ca descurageare, decă acum ministeriul Taaffe caută sē se întărească din nou înmulțindū numărul partisanilor sēi prin numirea a vr'o 15 membri în camera seniorilor din Viena (Herrenhaus), mai toți federaliști.

Curentulū ce domnesce ađi între Germani pôte fi temutū, dēr nu este nicidecum agreeatū în cercurile decisive din Viena. Causele suntū ușor de înțelesū, mai alesū acum când s'a datū pe față, că alianța dintre Germania și monarchia noastră nu este decătū o clădire pe nisipū. Astăđi nici Germanii din imperiulū celū mare nu mai negă, că în Austria se tracteză despre lupta dintre slavismū și germanismū, și că această luptă stă în legătură cu marea dezvoltare națională din Germania.

Cu multă sinceritate, din pnnctū de vedere germanū, tracteză cestiunea naționalităților din Austria diarulū berlinesū „National-Zeitung“ dela 11 Ianuarie curentū. Pactulū austro-ungarū dela 1867, țice fôia berlinesă, presupune că, precum în Ungaria Maghiarii, așa în Austria Germanii sē predomine. Dela 1879 Austro-Ungaria stă în legătură de alianță cu imperiulū germanū. Cu tôte acestea vedemū pe Germani respinși și asupriți nu numai în Ungaria, ci și guvernulū cislaitanū se străduesc de nouē an încôce de a face sē înainte slavismul pe contulū germanismului. „National-Zeitung“ găsece că politica Ungurilor deși nu se pôte scusa, dēr este de înțelesū, pentru că ei vorū sē crece unū statū unitarū. Nu le pôte ierta însă nicidecum celor din Cislaitania, că vorū sē mbucătățescă statulū unitarū printr'o politică federalistă. Purtătorii politicei federaliste suntū

Slavii și în fruntea acestora se află Cehii cari, pelângă tôte celelalte, arată o înclinare hotărîtă spre Rusia.

Politica lui Taaffe și-o esplică diarulū berlinesū din nēsuintă de a pune în față puterii de atracțiune a Nemților din Germania massa Slavilor din Austria, așadēră din imboldu ū, bine sēu rēu înțelesū, alū propriei conservări; la aceste se mai adauge și motivulū, pe care se bazează viitorulū Austro-Ungariei și facultatea ei de a deveni conducătorea Slavilor din părțile ostice.

Simpatisarea cu Slavii dinăuntru, precum și direcțiunea ce a luat' o politica monarchiei față cu Slavii din Orientū se'nțelege că nu este bine vēdūtă de cei din Berlinū, nu atătū de tēmă că monarchia aruncându-se în brațele slavismului, Germanii din Austria vorū fi slavisați, câtū mai multū de frică, că o Austriā slavă va deveni periculôsă Germaniei.

Are dreptate dēr „National-Zeitung“ când țice că, cu voiă orī făr' de voiă, politica austriacă slavo-filă va contribui numai a mārī puterea de atracțiune a imperiului germanū asupra Germanilor austriaci. Nu scimū însă decă speranțele sale în neînțelegerea ce domnesce între poporele slave din Austria și din peninsula balcanică, precum și speranțele ce le întemeiază pe interesele politice maghiare, dela care așteptă în viitorū o mai mare rezistență în contra sistemului Taaffe, se vorū putē realiza.

A susținē că, deôrece are de a lupta cu multe neajunsuri, politica contelui Taaffe ar fi greșită și stricaciôsă, după noi este o absurditate, pentru că chiamarea unui guvernū înțeleptū în această monarchiā trebuie sē fiā nu de a ignora factorii din care se compune statulū, ci de a căuta sē-i împreune într'o puternică organizațiune tinēndū deopotrivă sēmă de interesele tuturor poporilorū, dela cari atērnă chiar existența monarchiei.

Continuarea negocierilor pentru convențiā.

„Neue freie Presse“ publică următorele în numărulū sēu dela 16 Ianuarie:

Delegații guvernului românū se vorū reintôrce la 22 Ianuarie la Viena spre a reincepe negocierile pentru incheierea convențiunei comerciale. Din acestū faptū se pôte deduce, că nu pôte negreșitū sē fiā vorba despre o ruptōre a negocierilorū, deși, fără indoială, suntū mari greutăți de invinsū spre a se ajunge la incheierea unei nouē convențiuni comerciale. Cea mai mare dificultate se află în cestiunea clausei națiunei celei mai favorisate. Amū constatātū cu o altă ocaziune că România, în recenta convențiune ce a incheiatū cu Englitera la 14 Noemvrie 1886, a acordatū acestei națiuni clausa nelimitată a națiunei celei mai favorisate. România afirmă acum că această convențiune nu este decătū o prelungire a celei d'ântēiu și că clausa națiunei celei mai favorisate nu este prevēdūtă expresamente, și a fostū acordată într'unū chipū implicitū prin mântinerea convențiunei de mai nainte. Totuși reintôrccrea delegaților romani trebuie însă privitā ca o dovadă despre aceea, că România este dispusă a face concesiuni în cestiunea clausei națiunei celei mai favorisate, fiā chiar într'o formă modificată, căci fără de nisce asemenea concesiuni, nouēle negocieri n'au nici o perspectivă de a da vre-unū rezultatū favorabilū.

D. ministru-președinte Brătianu a avut Joi o convorbire cu d. Dim. Sturdza în cestiunea convențiunei cu Austro-Ungaria. Se anunță totodatā, că d. Sturdza a fostū primitū și de Majestatea Sa Regele, și în consiliulū de miniștri s'a vorbitū multū despre rezultatulū negocierilorū. Delegații romani reintorși din Viena au fostū Lunī la ministeriulū afacerilorū străine.

„Românulū“ se plânge, că diarele oficiose române nu spunū nimicū din ceea ce este și din cum stă cestiunea. Paguba unei astfelū de purtări va fi în partea guvernului și a presei celū reprezentă, țice „Rom.“,

căci se pôte nasce curente false și vătămătōre intereselorū românesci, ér tăcerea oficioșilorū nu va adormi opiniunea publică din țēră.

Mișcarea în Bulgaria.

Știri primite din Constantinopolū anunță, că se organizază acolo din partea refugiaților bulgari o mișcare contra regenței. Mai mulți ofițeri, cari părăsiseră Bulgaria în urma răsturnării principelui Alexandru, au sositū în Constantinopolū și unii au și plecatū spre Adrianopolū. Mișcarea pare organizată cu scirea guvernului turcescū, în urma întrevederilorū avute între miniștrii turci și Zancof.

Guvernulū din Sofia a fostū informatū despre această mișcare și a datū ordinele cele mai severe autorităților civile și militare dela granița otomană, ca sē a-resteze orice personă suspectă și a lua mēsuri rigurose contra oricărui individū armatū, care ar încerca sē trecă granița.

De asemenea se scrie din Rusciuk, că lucruri fôrte grave trebuie sē se petrecă la Sofia, judecândū mai alesū după piedecile ce guvernulū pune comunicațiunilorū telegrafice private între capitală și restulū principatului. Cu tôte aceste s'a pututū afla la Rusciuk, că unū mare depositū de arme aparținēndū partidului Zancovist a fostū descoperitū la unū satū lângă Sofia și că autoritățile din localitate care tănuiau acelū depositū au fostū arestate. Guvernulū, în urma unui consiliu de miniștri ținutū în țilele acestea pare a fi decisū sē convôce o nouē Sobraniā și sē facă a se realege principele de Battenberg. Ne isbutindū, va cere numirea unui triumviratū. Scirea despre realegerea prințului Alexandru, care se află acum în Londra, ne vine și din capitala Angliei.

„Pall Mall Gazette“ spune, că se crede în generalū la St. Petersburgū că, în prezența notei Porței, care cere demisiunea lorū, Regenți vorū proclama, la 22 Ianuarie, pe prințulū de Battenberg ca Rege alū Bulgariei-Unite și că Rusia va fi astfelū nevoitā de a procede la o acțiune energetică. Același diaru face sē reiasă gravitatea situațiunei.

D. Zaharia Stoiianoff, deputatulū bulgarū atătū de cunoscutū ca unul din partizanii cei mai ardenți ai principelui de Battenberg, se află în Bucuresci și a avutū o înfelnire cu ministrulū românū alū afacerilorū streine.

Principele de Leuchtenberg.

După o comunicare a diarului „Le Nord“, în casulū când regenții bulgari s'ar retrage și s'ar alege o nouē și legală Sobraniā la Tirnova, Țarul ar renunța la candidatura principelui de Mingrelia și n'ar avē nimicū în contra alegerei ducelui George de Leuchtenberg ca Domnū alū Bulgariei.

Familia Leuchtenberg, care aparține religiunei ortodoxe, descinde din fiulū vitregū alū lui Napoleonū I, cunoscutulū Eugenū Beauharnais. Actualmente suntū în viață trei principī de Leuchtenberg, cari toți trei suntū fiii ducelui Maximilianū și a marei principese Maria, fiia împăratului Nicolae.

Celū mai mare e ducele Nicolae Maximilianovici de Leuchtenberg, născutū la 1843, care împreună cu frații sēi are titlulū de „Altețā Imperială“ și e locotenentū generalū. Celū mijlociu e principele Eugenū, născutū la 1847 și e generalū-maiorū, ér celū mai micū e principele Gheorghe, născutū la 1852, care era căsătoritū cu principesa Teresia de Oldenburg, dēr care dela 1883 a rămasū vēduvū. Prin urmare, după diarulū „Le Nord“, acestū din urmă fiu alū ducelui George Maximilianovici Romanowski ar fi candidatulū la tronulū Bulgariei.

SCRILE ȚILEI.

În țiuva de Bobotēzā a eșitū la sfințirea apei, în urma rugărei parochului dela biserica din cetate, o companiā din regimentulū de infanteriā Nr. 2 garnisonatū aci, cu musica militară în frunte, sub comanda d-lui căpitanū Hollefeld. Trupa a datū în cursulū serviciului divinū șese salve de onōre; în urmă ingenunchiandū, oficerii și soldații au fostū stropitū cu apă sfințită de părintele pontificantū Baiulescu. Mai mulți oficeri din garnisonā, între cari amintimū pe d-nii maiori Kleiser și Freyhub, pe d-nii căpitanī Ioanovici, Schumansky, Pistrilă, Czianovici, Hummel (artilieriā) ș. a. Șefulū regimentului, d-lū colonelū, precum și d-lū generalū de brigadă n'au luatū parte de

Prin cultura neîntreruptă și îngrijită, și calitatea pământului se ameliorază, pământul cleios și rece, prin dese culturi, prin cultivarea plantelor cu rădăcina lungă și pivotantă — cum sunt napii și tușii — prin adăuș și amestec de gunoiu, de compost, margă*), vară, nisip și praft din drum, își va perde în curând calitățile sale pădurețe, devine mai puhav, mai puțin cleios și se încălzește mai lesne, și în urma acestora și vegetațiunea de pe el e mai îmbelșugată, mai plină și mai sigură. Vetrele sterile de odinioară, cauzate prin prea multă apă, sau prin gheață etc., dispară cu desăvârșire. Și erau locurile aride — nisipoase — cari în veci suferă de secetă, prin adăuș de compost, de argilă, margă, turbă**) devin mai compacte, absorbesc și rețin umezeala cu mai multă tenacitate, încât plantele nu suferă de secetă ca înainte. Ba cu deosebire pentru livezile și fânațiile situate în apropiere de ape curgătoare — acesta e un mare câștig — căci după cum e în întreg comitatul Făgărașului, nenumeratele riulețe și pâraie, ce se scoboră din munți, pot fi întrebuintate pentru irigațiunea și udarea livezilor — pentru a-le transforma în livezi artificiale — și a le uda nu numai vera pe timpul secetei, ca să le dai plantelor înapoi cantitatea necesară de umezeală, ci și după fiecare cósă, precum și toamna și primăvara, lăsându-o bălăuită câte 36—48 ore, pentru ca materiile de îngrășămintă suspendate în apă să se așeze la fund și astfel se le gunoiască. Unde la atari pâraie se găsesc tufe și petrii în apropiere și apa are destulă scurgere, atari mici canale și întocmiri se fac foarte ușor și fără spese.

Însă ușurările și înlesnirile cultivei înșirate mai sus sunt mai mult indirecte de mâna a doua. Avantajul principal la cpmasare e, că avându totă proprietatea într-o brazdă, o poți împărți și lucra după cum îți vine mai bine și mai lesne, să introduci o sistemă și o rotațiune precum îți dictează interesele, fără a ține seamă de vecini, sau a fi împedat și păgăbit de ei! La introducerea de semințe noi de o calitate superioară, le poți împrejui și incongiura cu plante de alt gen astfel, încât să nu mai ai temă de a-le pierde prin hibridațiune sau încrucisare cu plantele ordinare. Toți plugarii practici au făcut observațiunea, că introducând semințe străine, deși la început ele se fac foarte bune, totuși după câțiva (3—4) ani degenerază, iau forma și calitatea celor locale. Această degenerare e basată pe diferența de secș, și se cauză prin aceea, că vântul sau insectele, cari amblă după miere, duc praful sau polenul de pe organul bărbătesc al plantei ordinare pe organul — ovarul — femeesc al plantei nobile, și-l fecundă. Câteva fire de plantă ordinară, care e mai trainică și mai vigoasă, sunt de ajuns, ca să deterioreze, să strice sute și mii de fire din planta nobilă, și să producă nise bastarți, cu mult mai răi, cari apoi după 2—3 generațiuni, se degeneră cu totul în planta cea ordinară. Însă decât planta nobilă este împrejuită, într-o periferă ore-care, de plante eterogene, d. es. grăul de secară, secara de orz, orzul de cânepă etc., acesta nu se întâmplă. Că acest avantaj nu e de desconsiderat, precum și că de multe ori și în multe localități se pot face foarte mult numai prin schimbarea de semințe, și prin introducerea de semințe mai bune — aceea o poți proba mult dintre agricultorii noștri, cari au introdus cultura ovșului de Holstein etc. și din care la început dedea o recoltă aproape îndoită. Nu cred a fi

*) Margă se numește un fel de pământ ce conține 4—20% vară.

**) Turbă se numește pământul cel negru din mlăștine și bălți, ce constă din plante încă nedobite.

fără interes și pentru agricultorii noștri, decât imi permit a înșira aci unele rezultate obținute de mine în privința acesta. La comuna Șercaia tocmai în pământul pădureț, după mii de ani, luat la anul 1880 pentru prima dată în cultură, am făcut încercare cu grâu indigen — de Ardeal — și cu grâu englesesc numit Sheriff Square Head (de ordină numai Șirif), importat de mine în sumă din cele mai bogate câmpuri ale Germaniei; pe amândou speciile le-am sămănat în aceeași zi, în aceeași condițiune: același pământ, aceeași lucrare, același gunoiu.

Rezultatul a fost următorul: la grăul de Ardeal fruntea spicelor numărau între 15 și 18 maximum 20 bobe, er la grăul Șirif de ardealul câte 38—42, er fruntea până la 52 bobe; — din primul clau de 20 snopi a lăsat 48 litre er din cel englesesc (Șirif) 1 hectolitru — și un hectolitru! De asemenea am făcut încercare cu orz Besthorn și ovș Besthorn, și rezultatul erași a fost de două ori mai mare decât la cele indigene. Deci pentru ca acestea să nu degeneră, sau trebuiesc luate precauțiunile indicate mai sus, sau la 5—6 ani trebuiesc reînnoite sau prin sămăntă nouă sau prin selecțiune, și în genere nu pot recomanda destulă agricultorilor, noștri cari știu ceva carte, ca să facă și ei pe tot locul atari încercări și studii și numai pe întinderi mai mici.

Alte avantajii ale întrunirii pământului sunt: posibilitatea de ale asigura de grindină, de foc, de a le feri — mai cu seamă cucuruzele cele încă necoapte — de ghieturi și brumă, făcând în 2—3 locuri foc, cu unele materii cari fac mult fum — cum sunt foile de arbori, bălegar, putregaiu etc. — și fiind aerul liniștit, fumul se întinde pe pământ, împedă răscolirea mai departe a aerului și prin urmare și prefacerea vaporilor în brumă; d'asemenea la contractarea unui imprumut sau la vânzare, totdeauna se obține un preț mai mare. Cultivarea terenurilor îndepărtate — unde de ordină se dau și posesiunile cele mai mărire — se ușurează prin aceea, că proprietarul avându totă proprietatea la un loc își poate face acolo un sopron pentru adăpostirea oamenilor, vitelor și instrumentelor de arșta sôrelui și de furtuni; petrece acolo ziua și noaptea mai multe săptămâni de arșta, fără a mai fi silit d'a alerga cu vitele și instrumentele sale în fiecare seară acasă, ca apoi în ziua următoare să facă același drum și aceeași pierdere de timp din nou. Locurile prea espuse la vânturi reci și gheturi se pot feri prin plantarea de arbori sau de garduri vii, cari temperează și opresc vânturile și viscolile.

Pe lângă aceea, chiar și terenul cultivat se sporcesc foarte mult, căci multe petece de pământ, clinuri și capete de locuri, delme, muchi de deluri, bălți, prunduri, cari ați, parte pentru micimea și configurațiunea lor, parte din alte cauze, stau nefolosite avându pe ele de multe ori numai câteva tufe de măceși, meri și peri pădureți, de porumbel, de drăcilă, lemn-canelu etc. — toate acestea cu întrunirea vor dispărea de pe fața câmpului spre mai marea bucurie și folosul al agricultorilor, căci ele afară de terenul ocupat de ele și prin urmare sustrasă agriculturii, sunt numai un adăpost și un focar pentru tot felul de paraziți: șorci, soboli, melci, tot felul de vermi, omide etc., ci și nutresc o mulțime de ciuperci și alte bobe de plante, până acum puțin cunoscute, cari au câte 2—3 stadii de dezvoltare pe plante diferite, dintre cari 1—2 pe burueni și arbuști — tufe — er celelalte pe plantele cultivate, și viceversa. Așa bunăoară este rugină de pe cereale — pe care botaniștii o numesc Puccinia gra-

minis. — caracteristică prin nise linii lungi roșietice — ruginii — er spre toamnă negre, ce se ivesc pe foile și paiul dela secară, grâu, orz etc și ale cărei semințe — numite spori — de micimea unui mic vânt de acț — se dezvoltă în primăvara viitoare sub o altă formă — sub numele de acidii și o coloră rosa, pe foile arbustului numit drăcilă, măcrișu de riuri, acrișu roșu, lemn galben, latinesce Berberis vulgaris.

Fiind sporii semințele acestor ciuperci atât de mici, le poți vedea numai mărindu-le de 80—200 ori — și de ușore ce sunt le duc insectele sau vântul până la distanțe mari, și le transportă de pe o plantă pe alta. Altfel de dezvoltare pe arbustul numit lemnul cănelui, lat. Rhamnus frangula, er o a treia Succinia straminis pe Boraginace. Tote sunt foarte dăunose, și nici una nu s'ar pute ivi pe cereale și ierburi, decât nu și-ar găsi mai nainte planta cealaltă, care se o nutrească în primele stadii de dezvoltare. (Va urma.)

SCRIRI TELEGRAFICE.

(Serv. part. a Gaz. Trans.)

BERLIN, 22 Ianuarie. — Propunerea privitoare la oprirea exportului de cai se va prezenta consiliului federal, care o va aduce în desbatere în săptămâna viitoare.

PARIS, 22 Ianuarie. — Comisiunea bugetară a respins, cu 18 contra 6 voturi, proiectul de buget rectificat și prezentat de ministrul de finanțe. E temeră că criza va crește.

BUCUREȘTI, 22 Ianuarie. — Scire adusă de „Agenția Havas”: Agentul bulgar de aci Stoianoff, fiind urgent chemat, a plecat la Sofia. Densul se se fi exprimat, că în Bulgaria se pregătesc evenimente serioase. Cu toate astea guvernul are de gând să ia energice măsuri.

SOFIA, 22 Ianuarie. — Sgomotul despre arestarea lui Zankoff e neadeverat. El se află încă în Constantinopol.

DIVERSE.

Necrolog. — Ana Cardan, Sofia Porcius, născută Lupșaiu, ca fiice; Clement Lupșaiu, cassar la banca Transilvană în Arad; Lucia Lupșaiu căsătorită Grapini; Iosif Lupșaiu; Emilia Dragomir, născută Anca, Leon Cardan, Matrona Jugană născ. Cardan, Alesandru și Maria Cardan, ca nepoți și nepote; Sofia Lupșaiu născ. Caplaru; Pamfilu Grapini, preot gr. cath. în Rodna nouă și Vasiliu Dragomir ca nepoți gineri; Stefan Cardan, Andreian Porcius, ca gineri; Sabina Veturia, Natalia și Silvia, Clementina, Nastasia, Aureliu și Valentinian ca strănepoți, și alți numeroși consangeni, precum și poporul gr. cath. din comuna Rodna vechiă, cu inima frântă de durere aduc la cunoștință, cumcă prea iubitor lor tată, respective moșu, socru, strămoșu, resp. păstor sufletesc: *Clemente Lupșaiu*, paroh gr. cath. al Rodnei vechi, vice-protopop onorar, preot iubitor, decorat cu crucea de aur cu corăna pentru merite, membru fondator al Asociațiunii transilvane pentru cultura și literatura poporului român, marele binefăcător al bisericilor și al institutelor de cultură, tată orfanilor și al săracilor, păstorul neobosit al turmei sale spirituale, după un morbu greu de 4 zile în anul al 79-lea a etății și al 56-lea an al preoției sale, și-a dat nobilul său suflet în mâinile Creatorului în 17 Ianuarie st. n. 1887 la 11¼ ore a. m. Osămintele-i trupesci s'au depus la eternul repaus în 20 Ianuarie a. c. la 9 ore a. m. în cimiteriul din Rodna vechiă. Fiă-i țărâna ușoră și memoria eternă!

Editor: Iacob Mureșianu.

Redactor responsabil: Dr. Anrel Mureșianu.

aci incolo. Sub domnitor slab, puțin talentat, țera decădu totu mai tare. Urmându însă mai târziu domnitor mai harnic și mai expert în război, Bulgaria se reculese ier și ajunse la vechia gloriă, așa că Țarul Samuilă putu să-și atribue titlul de „împărat al tuturor Slavilor”. Dér și edificiul statului construit cu mult sânge și cu feră se surpă prin domnia cea despotică a lui Samuilă, și împăratul grecesc Vasiliu încă a lucrat din rășputeri, ca să apese totu mai tare pe Bulgari. La anul 1018—1019 Bulgaria se afla deja cu totul în mâinile Grecilor.

Ar fi ostenitor, ba pote chiar și de prisos, a urmări în cadrul „Gazetei Transilvaniei” toate peripețiile, prin care a trecut Bulgaria, în toate amănuntele lor din seculii de mai înainte.

Pentru aceea numai în trăsuri foarte scurte vrem să schițăm evenimentele, cari sunt de neapărată trebuință pentru înțelegerea lucrului.

Până la anul 1391 imperiul bulgar s'a mai și nutu, mai ales după ce Românii Petru și Asană le succese la 1186 a scăpa pe poporul asuprit de jugul bizantin și a funda imperiul româno-bulgar al Asanișilor (1285—1299). Acestui imperiu îi puseră capăt năvălirile turcesc, care se repetau cu forță totu mai mare. Fatala luptă dela Cosova. (Câmpul mierlei) a răpitu și cea din urmă schinteia de speranță de reîn-

viere a națiunii. Nenorocitul an 1449 întări domnia turcescă peste întreaga peninsula-balcanică. Abia 200 de ani mai târziu a fost și Viena asediată de Turci.

Poporul bulgar a încetat de a mai trăi ca individualitate politică și mai vegetă numai înăbușit de amărăciune. Atunci a nu era mai bine ca astăzi, puterile europene aveau alte lucruri de făcut, decât să se gândească la eliberarea poporilor balcanice. Sabele încercări, cari se făcure din Serbia în vécule al șapte-spredecelea prin oștile austriace, se zădărniră într'un mod de deplăns din cauza măsurilor numai pe jumătate, în urma cărora încercări însă sôrtea creștinilor din Peninsula-balcanică a devenit cu multu mai aspră, deoarece Musulmanii, după fiecare astfel de încercare nesuccesă, își vârsau furia lor asupra roialelor nearmate și lipsite de ori-ce sprijin.

Odată parea a suride norocul sirmanului popor bulgar subjugat și apăsă în grea sclăvia, când în anul 1829 ocupară Rușii Bulgaria și omeni visau deja că Turcii vor părăsi Europa cu totul. Deșertă speranță! Rușii se retraseră în curând, și Bulgarii, vai de ei, purtară lanțurile sclăviei și mai departe. Dér liniște deplină totu n'a fost. Focul ardea neconținut sub spuză. Din timp în timp, și încă nu rar, se repetară singuratic răscole înarmate, dér fără succes. Singuratic

cete de Bulgari săvârșiră minuni de bravură, dér totuși fuseră coplesite de preponderanța Turcilor.

Adeseori sperară bieții Bulgari ajutor din partea Serbiei învecinate; altă dată credeau, că puterile europene vor intra în acțiune ajutându-i. Însă toate aceste speranțe fuseră numai nise amăgiri, numai nise iluzii deșerte. Poporul însuși n'a putut fi organizat uniform și întreg, precum a fost odinioară Polonia, fiindcă pretutindenea printre populațiunea creștină se aflau Musulmani colonizați, cari urmăreau cu ochi neadormiți ori-ce mișcare din partea populațiunii creștine subjugate.

În chipul acesta a fost zădărnici și cea din urmă răscolă din anul 1868 când o cetă de 150 de Bulgari temerari avură orba cutezare să se ridice asupra Turcilor. Fără pricepere, ba și fără plan porniră ei dela Dunăre spre Balcani totu prin sate turcesc, a cărora populațiune alarmă întreaga împrejurime. Căiăreș cerchesi urmăriră îndată pe mica cetă. Într'o pădure veni treba la luptă, și, după o îndelungă și eroică apărare în contra preponderanței Cerchesilor zăcea pe pajistea scaldată în sânge cel din urmă luptător bulgar pentru libertate. Nici măcar unu n'a cercat și n'a voit a-și scăpa viața, fugindu de cu vreme.

(Va urma.)

Cursul la bursa de Viena
din 21 Ianuarie st. n. 1887

Rentă de aur 5%	101 10	Bonuri croato-slavone	105 50
Rentă de hârtie 5%	90 90	Despăgubire p. dijma de vin ungh.	—
Imprumutul căilor ferate ungare	149 25	Imprumutul cu premiu ungh.	120.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostii ungh. (1-ma emisiune)	98 90	Losurile pentru regulara Tisei și Segedinului	122 50
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostii ungh. (2-a emisiune)	126 50	Renta de hârtie austriacă	80 40
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostii ungh. (3-a emisiune)	117 80	Renta de arg. austr.	81 50
Bonuri rurale ungare	104 25	Renta de aur austr.	112.—
Bonuri cu cl. de sortare 103.—	—	Losurile din 1860	137.—
Bonuri rurale Banat-Timșu	104.—	Acțiunile băncii austro-ungare	871.—
Bonuri cu cl. de sortare 104.—	—	Act. băncii de credit ungh.	294.50
Bonuri rurale transilvane	104.—	Act. băncii de credit austr.	286.50
		Argintul — Galbini împărătesc	5.95
		Napoleon-d'ori	10.01
		Mărci 100 imp. germ.	62 15
		Londra 10 Livres sterline	127.—

Cursul pieței Brașov
din 22 Ianuarie st. n. 1887.

Banote românești	Cump. 8.45	Vând. 8.47
Argint românesc	8.42	8.44
Napoleon-d'ori	9.99	10.02
Lire turcesc	11.26	11.30
Imperiali	10.26	10.30
Galbeni	5.92	5.95
Scrisurile fonc. » Albina »	100.50	101.50
Ruble Rusești	116.—	117.—
Discontul	7—10%	pe an.

6-6

Câștig sigur.

Persoane solide din oricare clasă, cari voescă a se ocupa cu vîndarea hîrtilor de Statu și a losurilor cu prime permise prin lege, conformu Art. XXXI. din anulul 1883, cu plata lor în cîștiri (rate) se angajiază orș și unde cu condițiuni foarte favorabile. Pre lângă puțină activitate se pôte câștiga fără capitalu și fără riscu cu ușurință fl. 100 până la 300 pe lună.

Oferte în limba germană cu arătarea ocupațiunei prezente suntă a se adresa: An die

Hauptstädtliche Wechselstuben-Gesellschaft
ADLER & CIE, Budapest.

CAFEA, CEAIU etc. in 3 minute!

Cel care dorește aprôpe momentan în timpul celui mai scurt de 3 minute ca să-și prepare fără mașină de bucate, fără lemne sau căr buni cafeuă, ceaiu, friptură ouă etc să comande

Aparatul de fierțu cu spirit „RAPID“

introdus de mine și patentat în tôte statele, cu 7 flacări ce se pot regula, fabricația suprafină este o podóbă pe fiă-care masă, practic și inlesnitor și ofinut, de ôre-ce cu spirit de aprôpe 1 cr se pôte prepara cafea seu ceaiu pentru 9 cesti. Manuarea ușură de tot, fără pericol, fără fitil, fără fum, fără miros. Pentru ômenii privați, familii restaur. și cafen. în adevêr indispensabil!

1 Rapid, aparat de fierțu elegant fl. 3-50. 1 Rapid, aparat de fierțu elegant dimpreună cu ceainic și strecurătoare argintită fl. 5. 1 Rapid-Aparat pentru salonu complet dimpreună cu ceainic foarte finu potrivit pentru societăți, cu instruirea de manuare fl. 6.50. Fiind acest aparat prin efinitate, frumșete și manuare ușură foarte agreabilă, se esporteză în masse mari în tôte părțile lumii. Exclusiv de procurat contra rambursă seu plata înainte a prețului prin:

Wiener Commissions- u. Exportgeschäft
Ant. Gans, Wien, III. Kolonitzgasse 8/66.

Umedeala, frigul, nu supără!

Numai fl. 1.85.

Pentru Domni: Pentru Dômnice: Impermeabile, căldurose, durabile și în adevêr admirabil de elține suntă din nou inventatele și renumitele

JACHETE (Bürger-Jacken)

șesute desu și cari se potrivesc foarte frumosu pentru Domni, Dômnice, băeți și fete. Tôte cu prețulu egal de numai fl. 1.85 bucata.

Aceste Jachete renumite suntă pentru oricare cel mai indispensabil și necesar vestmântu, și se află în colorile: suru, cafeniu, drapă, bordeaux, civit și negru. Cine posedă o asemenea Jachetă este cel mai bine apărat contra frigului, căci fiind elastică, se lipescă de oricare formă a corpului, mențină o căldură egală a corpului și suntă de valoare de neprețuită pentru fie-care om. — Afară de cele menționate cu fl. 1.85 se mai află pentru dame încă două soiuri:

Din lână Zephir fină numai fl. 2.85. Lână Zephir blănite numai fl. 4.

Ca măsură este suficientă a arêta decă statura e mare, mijlociă seu mică. Se trimitt Veritabile contra rambursă numai de 10—12

Julius Fekete, Versandungshaus in Wien
V., Hundsthermerstrasse 18/59.

Mersul trenurilor

Valabilu dela 1 Octomvre st. n. 1886.

pe linia Predeal-Budapesta și pe linia Teiuș-Arad-Budapesta a calei ferate orientale de stat reg. ung.

Predeal-Budapesta					Budapesta-Predeal					Teiuș-Arad-Budapesta				Budapesta-Arad-Teiuș.			
Tren de persoane	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren omnibus		Tren de pers.	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren de persoane	Tren omnibus	Tren omnibus	Tren omnibus	Tren de persoane	Tren de persoane	Tren omnibus	Tren de persoane	Tren omnibus	Tren mixt
Bucuresc	—	—	7.30	Viena	11.10	—	—	—	—	—	—	11.10	12.10	—	—	—	—
Predeal	—	—	1.14	Budapesta	7.40	2.—	3.10	6.20	8.00	—	—	Budapesta	8.20	9.05	—	—	—
Timiș	—	—	1.45	Szolnok	11.05	3.58	7.38	9.34	11.44	—	—	Szolnok	11.20	12.41	—	—	—
Brașov	—	—	2.32	P. Ladány	2.02	5.28	5.40	11.26	2.31	—	—	Arad	4.10	5.45	—	—	—
Feldiara	7.47	—	4.16	Oradea mare	4.12	6.58	9.14	1.38	—	—	—	Arad	4.30	6.—	7.04	—	—
Apatia	8.24	—	5.02	Vărad-Velenceze	—	—	9.24	2.06	—	—	—	Glogovaț	4.43	6.13	7.22	—	—
Agostonfalva	8.51	—	5.43	Fugyi-Vásárhely	—	—	9.41	2.17	—	—	—	Gyorok	5.07	6.38	7.58	—	—
Homorod	9.14	—	6.15	Mező-Telegd	—	7.33	10.19	2.40	—	—	—	Pauliș	5.19	6.51	8.17	—	—
Hașfaleu	9.51	—	7.06	Rév	—	8.04	11.38	3.24	—	—	—	Radna-Lipova	5.41	7.10	8.36	—	—
Sighișora	11.03	—	8.52	Bratca	—	—	12.18	3.47	—	—	—	Conop	6.09	7.37	—	—	—
Elisabetopole	11.29	—	9.19	Bucia	—	—	12.54	4.07	—	—	—	Bărzova	6.28	7.55	—	—	—
Mediaș	11.26	—	9.31	Ciucia	—	8.58	1.57	4.33	—	—	—	Soborșin	7.25	8.42	—	—	—
Copsa mică	12.00	—	10.16	Huedin	—	9.28	3.11	5.15	—	—	—	Zam	8.01	9.12	—	—	—
Micăsasa	12.29	—	10.57	Stana	—	—	3.40	5.34	—	—	—	Gurasada	8.34	9.41	—	—	—
Blașu	12.44	—	11.19	Aghiriș	—	—	4.15	5.55	—	—	—	Ilia	8.55	9.8	—	—	—
Crăciunel	1.05	—	11.52	Ghirbău	—	—	4.36	6.07	—	—	—	Branicica	9.19	10.17	—	—	—
Teiuș	1.34	—	12.31	Nedeșdu	—	—	4.58	6.24	—	—	—	Deva	9.51	10.42	—	—	—
Arad	1.46	—	12.48	Clușin	—	10.28	5.26	6.43	—	—	—	Simeria (Piski)	10.35	11.07	—	—	—
Arad nou	2.09	—	1.22	Apahida	11.00	—	—	—	7.08	—	—	Orăștia	11.11	11.37	—	—	—
Arad nou	2.39	—	2.18	Ghirșiș	11.19	—	—	—	7.36	—	—	Șibot	11.43	12.—	—	—	—
Arad nou	3.01	—	2.48	Cucerdea	12.30	—	—	—	9.06	—	—	Vințulu de jos	12.18	12.29	—	—	—
Arad nou	3.08	—	2.56	Uiora	1.01	—	—	—	9.53	—	—	Alba-Iulia	12.36	12.46	—	—	—
Arad nou	3.14	—	3.64	Uiora	1.13	—	—	—	10.—	—	—	Teiuș	1.29	1.41	—	—	—
Arad nou	3.53	—	4.51	Vințulu de sus	1.20	—	—	—	10.09	—	—						
Arad nou	5.10	—	5.28	Aiud	1.41	—	—	—	10.19	—	—						
Arad nou	5.30	—	5.56	Teiuș	2.00	—	—	—	10.48	—	—						
				Crăciunel	2.33	—	—	—	11.14	—	—						
				Blașu	2.48	—	—	—	12.12	—	—						
				Micăsasa	2.48	—	—	—	12.30	—	—						
				Copsa mică	3.20	—	—	—	1.12	—	—						
				Mediaș	3.36	—	—	—	1.32	—	—						
				Elisabetopole	4.00	—	—	—	2.18	—	—						
				Sighișora	4.33	—	—	—	3.03	—	—						
				Hașfaleu	5.12	—	—	—	3.49	—	—						
				Homorod	5.37	—	—	—	4.28	—	—						
				Agostonfalva	7.02	—	—	—	6.16	—	—						
				Apatia	7.43	—	—	—	7.06	—	—						
				Feldiara	8.11	—	—	—	7.46	—	—						
				Brașov	8.41	—	—	—	8.25	—	—						
				Timiș	9.21	—	—	—	9.15	—	—						
				Predeal	—	—	—	—	—	—	—						
				Bucuresc	—	—	—	—	—	—	—						

Nota: Orele de noapte suntă cele dintre liniile grôse.